

Članstvo Bosne i Hercegovine u MMF-u

1. Članstvo

Članstvo i obaveze Bosne i Hercegovine u Međunarodnom monetarnom fondu (MMF) naslijeđeni su od Socijalističke federativne republike Jugoslavije (SFRJ) koja je bila jedna od zemalja učesnica Bretonvudske konferencije 1944. (posvećene uspostavljanju novog međunarodnog finansijskog sistema) i zemlja članica MMF-a i Svjetske banke od njihovog osnivanja.

Odlukom Izvršnog odbora MMF-a (Odbor izvršnih direktora MMF-a) od 14. decembra 1992. godine konstatovano je da je SFRJ prestala da postoji, čime je prestalo i njeno članstvo u MMF-u. Istovremeno su utvrđeni uslovi pod kojima zemlje sukcesori (SR Jugoslavija, Hrvatska, BJR Makedonija, Slovenija i Bosna i Hercegovina) mogu da naslijede članstvo SFRJ u MMF-u. Prema navedenom, Bosni i Hercegovini je pripalo 13,2% prava i obaveza SFRJ.

Izvršni odbor MMF-a, 20. decembra 1995. godine, nakon zaključenja Opšteg okvirnog sporazuma za mir u BiH (poznat i kao Dejtonski mirovni sporazum prema gradu Dejtonu u Ohaju, SAD, gdje je postignut) donosi odluku prema kojoj je Bosna i Hercegovina u potpunosti ispunila uslove za članstvo u MMF-u

(<http://www.imf.org/external/np/sec/pr/1995/pr9570.htm>).

Iznos naslijeđene kvote je bio 121,2 miliona SDR ili 19,7%. Jedanaestom opštom revizijom kvota 1999. godine kvota BiH je povećana na 169,1 milion SDR, a nakon četrnaeste opšte revizije kvota 2016. godine povećana je na 265,2 milona SDR što čini 0,06% od ukupnog iznosa kvota u MMF-u. Glasачko pravo BiH iznosi 4.112 glasova.

Naslijeđene dospjele obaveze su izmirene kreditom odobrenim od MMF-a za koji je BiH tada bila podobna.

Bosna i Hercegovina je u izornoj grupi (konstituenci) koja ima 272.983 glasa (5,44% od ukupnog broja glasova). Pored BiH, u izornoj grupi su sljedeće zemlje: Armenija, Belgija, Bugarska, Hrvatska, Kipar, Gruzija, Izrael, Luksemburg, Makedonija, Moldavija, Crna Gora, Holandija, Rumunija i Ukrajina (<http://www.imf.org/external/np/sec/memdir/eds.aspx>).

Predstavnike BiH (guvernera BiH i zamjenika guvernera BiH) u Odboru guvernera MMF-a imenuje Predsjedništvo Bosne i Hercegovine

(<http://www.imf.org/external/np/sec/memdir/members.aspx>).

2. Uloga Centralne banke BiH

Centralna banka Bosne i Hercegovine (CBBiH) je u decembru 2002. godine preuzela ulogu fiskalnog agenta Bosne i Hercegovine prema MMF-u od Ministarstva finansija i trezora BiH (MFT). Uloga CBBiH je definisana odgovarajućim memorandumom koji se odnosi na članstvo Bosne i Hercegovine u Međunarodnom monetarnom fondu, a potpisali su ga Ministarstvo finansija i trezora BiH, entitetska ministarstva finansija i Centralna banka Bosne i Hercegovine. S obzirom na to da CBBiH djeluje po principima valutnog odbora, njena uloga fiskalnog agenta BiH prema MMF-u je specifična u smislu da mjenice (promisorne note) u ime BiH emituje Ministarstvo finansija i trezora BiH, a dostavlja ih CBBiH na deponovanje.

Uloga CBBiH kao fiskalnog agenta obuhvata:

- Vođenje računa MMF-a i ministarstava finansija BiH
- Povlačenje sredstava po odobrenim aranžmanima MMF-a
- Izvršavanje finansijskih obaveza prema MMF-u
- Obezbjedenje pokrića od ministarstava finansija za obaveze prema MMF-u
- Poslove depozitara
- Korespondenciju sa MMF-om i ministarstvima finansija BiH

Finansijska pozicija BiH za članstvo u MMF-u iskazuje se u mjesečnom bilansu CBBiH, a konsolidovani bilans u kvartalnim i godišnjim finansijskim izvještajima, koji se objavljuju na internet stranici CBBiH www.cbbh.ba.

3. Finansijski aranžmani i servisiranje obaveza

Finansijske aranžmane odobrava Izvršni odbor MMF-a. Sredstva se obično odobravaju fazno u tranšama, zavisno od vrste aranžmana. Odobrenju svake tranše prethodi pregled, koji vrši misija MMF-a, a koji se odnosi na ispunjenje uslova i ostvarenje napretka u provođenju strukturnih reformi, za prethodni period. Rezultat rada misije MMF-a je odgovarajući izvještaj, koji se podnosi Izvršnom odboru.

BiH je u dosadašnjoj istoriji članstva u MMF-u koristila četiri stand-by aranžmana. Obično su bili posljedica redovnih godišnjih konsultacija po članu IV Statuta MMF-a. Prvi korak u pregovorima o aranžmanu je da BiH uputi Pismo namjere kojim faktički poziva MMF da izvrši pregled i odobri finansijsku pomoć za strukturne reforme koje se navedu u Pismu namjere.

3.1. Odobravanje sredstava finansijskog aranžmana

Nakon izvještaja o ostvarenom napretku, Fiskalno vijeće Bosne i Hercegovine dostavlja pismo namjere MMF-u i CBBiH, koja zatim upućuje zahtjev MMF-u za povlačenje sredstava. MMF obavještava CBBiH o odobrenom datumu i iznosu sredstava, a MFT emituje i dostavlja CBBiH promisornu notu koja glasi na odgovarajući iznos odobrenih sredstava izražen u domaćoj valuti.

Nakon što sredstva aranžmana postanu raspoloživa na računu CBBiH, vrši se transfer na račune ministarstva finansija u BiH prema dostavljenom rasporedu i instrukcijama.

3.2. Otplata finansijskih aranžmana

Dospjele obaveze prema MMF-u izvršavaju se na način da MMF obavijesti CBBiH o datumu i iznosu obaveze. CBBiH o tome obavještava MFT, koje sačinjava plan obaveza entitetskih ministarstava finansija i na adekvatan način obavještava Upravu za indirektno oporezivanje (UIO) da se izvrši prenos potrebnih sredstava za izmirenje obaveza sa jedinstvenog računa na račune u CBBiH. Na datum dospeljeća obaveza, CBBiH obezbjeđuje odgovarajuću protuvrijednost u stranoj valuti (valutama) i prenosi sredstva prema instrukciji MMF-a.

Detaljnije o finansijskim aranžmanima BiH sa MMF-om može se pogledati na internet stranici CBBiH: <http://www.cbbh.ba/content/read/1053?lang=bs>.